

Jak mówić i działać, by uczeń rozumiał nauczyciela

Jak słuchać i obserwować ucznia, by go rozumieć

opracowała Elżbieta Olszak

Uczniowie to też
ludzie

CZUJĄ TO CO CZUJĄ. ZAAKCEPTUJ UCZUCIA UCZNIA

- **Tylko wtedy gdy uczeń dobrze się czuje może myśleć**
- **Tylko wtedy gdy uczeń dobrze się czuje może dobrze postępować**

A MY ZAMIAST AKCEPTACJI MÓWIMY ...

- **Nie masz powodu do złości**
- **Niepotrzebnie się martwisz**
- **Twoje zakochanie nie jest ważne, teraz jest lekcja**

Porównajcie
nasze
wypowiedzi

MÓWIMY, NIE SZANUJĄC UCZUĆ UCZNIĄ

- Nie rozpaczaj, jest wiele dziewczyn....
- Co ty zrobiłeś ?, zniszczyłeś, a to tyle mnie kosztowało!
- To łatwe zadanie, dziecko z podstawówki sobie z nim radzi!

A KIEDY ZAAKCEPTUJEMY UCZUCIA UCZNIĄ

- Nieodwzajemniona miłość może boleć.....
- Trudno, stało się. Spróbujmy to naprawić.
- Rozumiem, masz z tym problem, zobaczymy co należy zrobić.

Uczucie jest
faktem

MOGĄ BYĆ SPRZECZNE I WSPÓŁISTNIEĆ W
JEDNEJ CHWILI

- Kocham, i jestem zły, że ona
mnie nie chce.
- Lubię czytać i nienawidzę lektury

UCZUCIA UCZNIĄ SĄ JEDYNE W SWOIM
RODZAJU

- U: Nienawidzę matematyki.
- N: **Matematyka jest ekscytującym przedmiotem**
- Lub, N: nie lubisz liczyć, zauważyłem że świetnie
rysujesz.

Nazywanie uczuć

NIE ZAPRZECZAJ, NAZWIJ UCZUCIE

- U: To zadanie jest za trudne!
- N: Przecież jest najłatwiejsze w tym rozdziale
- N: Widzę jak stresujesz się tym zadaniem,
.....

NAZWIJ CO CZUJE WYCHOWANEK

- Zakochałeś się w Jednocześnie jesteś zły, bo dziewczyna cię nie zauważa i lekceważy.

Role które narzucamy uczniom

JESTEŚ BAŁAGANIARZEM

- Tyle razy mówię Ci – posprzątaj pokój. Ty lubisz bałagan, chcesz mieszkać w śmietniku.

JESTEŚ LENIEM

- Gdybyś choć raz wszedł na platformę i przeanalizował zadanie, ale nie chciało się tobie uczyć, ty wolisz leżeć na kanapie i spać.

Jak radzić sobie
z uczuciami
uczniów

- **Zamiast zaprzeczać uczuciom nazwij je**
- **Zamiast krytykować czy radzić potwierdź uczucia pomrukiem**
- **Zamiast przekonywać i tłumaczyć daj uczniowi w fantazji to, czego nie może mieć naprawdę**

Jak radzić sobie z
uczuciami
uczniów

- **Zamiast ignorować uczucia, zaakceptuj je nawet gdy zachowanie nie jest do zaakceptowania**
- **Zamiast wypytywać zaakceptuj, potwierdź uczucia i pragnienia**

Jak zachęcić
ucznia do
współpracy

- **Opisz problem**
- **Udziel informacji**
- **Zaproponuj wybór**
- **Wyraź to słowem/gestem**
- **Opisz co czujesz**
- **Wyraź to na piśmie**

Zachęcenie do
współpracy

NAUCZYCIEL ZADAJE PYTANIE

- Kto narobił w klasie takiego bałaganu na podłodze?

ZAMIAST ZACHĘCIĆ DO WSPÓŁPRACY

- Widzę mokrą plamę na podłodze
- Łatwiej wyczyścić farbę, zanim wyschnie
- Możecie teraz wytrzeć plamę albo po lekcjach umyć podłogę

Zachęcenie do współpracy

ZACHĘCANIE DO WSPÓŁPRACY

- „Farba” pokaż gestem plamy i przyjmij oczekujący wyraz twarzy
- **Nie** lubię, jak podłoga jest zachlapana farbą

ZACHĘCANIE DO WSPÓŁPRACY

- **Uwaga Artyści!** Zanim stworzycie dzieło ponadczasowe przywróćcie podłodze dotychczasowy wygląd. Dziękuję! Zarząd pracowni

Pułapki
stosowania kar
Zamiast kary

- **Wskaż pomocny, akceptowany sposób zachowania**
- **Wyraź zdecydowaną dezaprobatę**
- **Określ swoje oczekiwania**
- **Pokaż jak można się poprawić**

Pułapki stosowania
kar

Zamiast kary

- **Zaproponuj wybór**
- **Pozwól uczniowi odczuć
konsekwencje własnego
zachowania.**

przykład

**O CHOLERA! NIE UMIEM ZROBIĆ ZADANIA Z
MATMY!**

- Powtarzałem ci tyle razy, żebyś nie używał tych plugawych słów. Teraz muszę cię ukarać.

WSKAŹ POMOCNĄ METODĘ

- Słyszę, że jesteś zmartwiony. Byłoby lepiej, gdybyś wyrażał to bez używania wulgarnych słów.

Przykład

WYRAŹ SWOJĄ STANOWCZĄ DEZAPROBATE

- Martwi mnie, że używasz takich wyrazów

OKREŚL SWOJE OCZEKIWANIA

- Oczekuję, że znajdziesz jakiś inny sposób, żeby dać mi do zrozumienia, jaki jesteś zły

Przykład

POKAŻ UCZNIOWI JAK MOŻE SIĘ POPRAWIĆ

- Chciałbym zobaczyć listę słów, których możesz używać zamiast tego wypowiedzianego.

ZAPROPONUJ WYBÓR

- Możesz przeklinać w myślach albo użyć słów, które nikogo nie obrażają.

Przykład

POZWÓL UCZNIOWI DOŚWIADCZYĆ, JAKIE BĘDĄ KONSEKWENCJE JEGO ZACHOWANIA

- Kiedy słyszę takie słowa, nie mam ochoty ci pomagać – ani w matematyce, ani w niczym innym.

KONSEKWENCJA

- Naruszyłeś przekleństwem zasadę kultury słowa. Pragnę byś nauczył się i przekazał innym jakie zasady obowiązują w szkole w tej kwestii. Przygotuj na jutro wypowiedź na temat wyrażania złości słowami nie naruszającymi kultury.

Rozwiązywanie
problemu
Czyli co robić by
rozumieć ucznia?

- **Wysłuchaj co czuje i czego potrzebuje uczeń**
- **Streść punkt widzenia ucznia**
- **Wyraź swoje uczucia i potrzeby**
- **Zachęć ucznia do wspólnej burzy mózgów**
- **zapisz pomysły i wspólnie wybierzcie odpowiedni do realizacji**